

Gemensamma grunder

Arbetsätt

Om lägesbild

Lägesbild är urval av information som analyseras och sammanställs i form av beskrivningar och bedömningar av läget. Syftet är att ge överblick, förståelse och underlag till beslut och åtgärder.

Samlad lägesbild är urval av information från flera aktörer och källor som analyseras och sammanställs i form av beskrivningar och bedömningar av läget. Syftet är att ge överblick, förståelse och underlag till beslut och åtgärder i det aktörsgemensamma arbetet.

Syftet med lägesbilder

Lägesbilder kan sammanställas för att ge överblick och underlätta förståelsen för det inträffade. Med hjälp av lägesbilder kan vi även göra bedömningar av händelsen och dess konsekvenser för att kunna vidta lämpliga och samordnade åtgärder, enskilt eller aktörsgemensamt. Lägesbilder är därför viktiga för att förebygga och hantera konsekvenser av samhällsstörningar i fredstid och vid höjd beredskap.

Lägesbilder kan användas i olika sammanhang

Lägesbilder kan användas internt och i aktörsgemensamma sammanhang. Lägesbilder – eller aktörsspecifika lägesbilder – används primärt för internt bruk, medan samlade lägesbilder används i aktörsgemensamma sammanhang.

Ramverket Gemensamma grunder för ledning och samverkan

Syftet med faktabladet **Om lägesbild** är att ge en övergripande bild av vad som avses med lägesbild, syftet med lägesbilder och information om lägesbilder i olika sammanhang.

Lägesbild

- Aktörsspecifika lägesbilder skapas av en aktör eller specifik verksamhet.
- Kan göras av aktörer på olika nivåer och parallellt i beredskapssystemet.
- Kan se olika ut men behövs för att förstå sammanhang och händelser.
- Olika aktörers lägesbilder har olika perspektiv och detaljnivå.
- Eftersom en lägesbild är aktörsspecifik speglar den aktörens perspektiv på den inträffade händelsen.

Samlad lägesbild

- Består av urval av information från flera aktörer och andra källor.
- Ska skapa överblick, förståelse och underlag till beslut och åtgärder i det aktörsgemensamma arbetet.
- Sammanställs på lokal, regional, högre regional nivå och nationell nivå samt för de 10 beredskapssektorerna.
- En samlad lägesbild kan bestå av information och ge uttryck åt perspektiv som inte nödvändigtvis delas av alla aktörer. En samlad lägesbild ersätter inte de aktörsspecifika lägesbilderna utan är istället kompletterande.
- Samlade lägesbilder kan ha olika inriktning, såsom exempelvis kommunikationsperspektiv (samlade kommunikativa lägesbilder), endast belysa tekniska eller juridiska aspekter eller belysa det samlade läget för ett visst geografiskt område.
- Mot bakgrund av bland annat skillnader i ansvar, befogenheter och traditioner hos olika aktörer är det naturligt att de olika aktörerna skapar lägesbilder som är olika till sin form, innehåll, perspektiv och detaljnivå. Den samlade lägesbildens effekt ur detta perspektiv är en förståelse för helheten som underlättar det aktörsgemensamma arbetet.

När kan lägesbilder användas?

Lägesbilder kan användas vid ett regelbundet arbete under ordinarie läge eller före, under och efter en samhällsstörning eller vid en annan typ av händelse eller aktivitet, som till exempel covid-pandemin, storm, säkerhetspolitiskt läge, skogsbrand, olycka, säsongrelaterat läge, EU-toppmöte, tematisk (kommunikation, cyber, CBRNE).

Process för samlad lägesbild

Inom ramverket Gemensamma grunder för ledning och samverkan har Process för samlad lägesbild med tillhörande metodstöd tagits fram i syfte att stötta aktörerna i hur arbetet går till.

Lägesbilder består av information som beskriver händelsen, konsekvenser, åtgärder, resurser och aktörer. Att skapa samlade lägesbilder är en kontinuerlig arbetsprocess som kan resultera i muntligt kommunicerade lägesbilder, skriftliga lägesbilder eller lägesbilder som visualiseras via teknikstöd. En lägesbild kan bestå av en mängd olika typer av information som presenteras detaljerat eller översiktligt sammanställt. Lägesbildens detaljnivå är beroende av dess syfte, målgrupp och användningssammanhang.

Arbetet med lägesbild kan delas in i fyra delmoment:

1. Behov av lägesbild.
2. Inramning av arbetet med lägesbild.
3. Skapande av lägesbild.
4. Användande av lägesbild.

Processen ska ses som skalbar och varje del innehåller ett antal olika steg som utifrån det aktuella sammanhanget kan genomföras av en eller flera personer, beroende på till exempel tillgänglig tid och resurser. Sammanhanget eller behoven kan även innebära att några steg slås ihop eller genomförs parallellt. Det kan också finnas behov av att gå tillbaka till ett tidigare steg innan det finns bra förutsättningar att fortsätta mot kommande steg.

Processen pågår så länge behov finns. Steg ett är att betrakta som ett inflöde, där behovet av att ta fram en samlad lägesbild identifieras, och steg elva som ett utflöde där behovet av samlad lägesbild inte längre finns.

Läs mer om processen för samlad lägesbild i dokumentet **Process för samlad lägesbild – beskrivning steg för steg** som finns på nivån arbetsätt i Gemensamma grunder – ramverk för ledning och samverkan.

Figur 1. Process för samlad lägesbild

